

# Finansklagenemnda Skade

(Gebyr for uforsikret kjøretøy)

## Avgjørelse FinKN 2025-804

5.8.2025

### Trafikkforsikringsforeningen (Gebyr)

#### Gebyr for uforsikret motorvogn

Gebyr for uforsikret motorvogn – opphør av forsikring – disp. – helse

Klager ble ilagt gebyr for manglende forsikring 23.9.24, etter at forsikringsavtalen gikk til opphør grunnet manglende betaling 13.9.24. Kjøretøyet ble avregistrert 16.12.24. Klager mente at hans helsesituasjon må gi grunnlag for dispensasjon fra gebyret, da både hans fysiske og psykiske helse har gjort han ute av stand til å overholde forsikringsplikten. Trafikkforsikringsforeningen mente at bruddet på forsikringsplikten ikke var unnskyldelig, blant annet fordi klager ikke hadde dokumentert at han var fengslet i gebyrperioden. Nemnda kom til at gebyret var korrekt ilagt og at det ikke var grunnlag for å gi dispensasjon for gebyret. Sett hen til de betydelige utfordringer klager ble utsatt for sommeren 2024, viste nemnda til at Trafikkforsikringsforeningen har adgang til å ettergi kravet helt eller delvis.

GEBYRETS STØRRELSE: 18.9.24 – 15.12.24

---

#### Saksfremstilling

Ifølge Motorvognregisteret er klager eier av det aktuelle kjøretøyet. Videre fremgår det av TFFAuto at kjøretøyet var forsikret frem til og med 13.9.24, da forsikringen opphørte som følge av manglende betaling. Kjøretøyet ble avregistrert 16.12.24.

Den 18.9.24 la forsikringsforetaket inn opplysning i TFFAuto om at forsikringen hadde opphørt, og Trafikkforsikringsforeningen varslet klager elektronisk om at kjøretøyet fremstod som uforsikret på SMS og e-post samme dag. Trafikkforsikringsforeningen sendte klager en ny påminnelse 28.10.24.

Den 23.9.24 ila Trafikkforsikringsforeningen klager et gebyr for perioden fra og med 18.9.24 til og med 15.12.24. Gebyrkravet ble sendt til klager som eFaktura.

Klager påklaget gebyrileggelsen 21.12.24. Klager påpekte blant annet at kjøretøyet ikke hadde vært i bruk siden en trafikkulykke i juni, at klager ble fengslet før gebyrkravene begynte å komme, i tillegg til at klagers helse var årsak til at han ikke hadde kansellert forsikringen tidligere.

Trafikkforsikringsforeningen ba klager om å sende soningsbekreftelse, og at den dokumenterte om klager kunne motta eller lese post under soning.

Klager mente at han hadde sendt inn all nødvendig dokumentasjon i saken, blant annet kopi av klage til forsikringsforetaket, bilder som viste skadene på bilen og kopi av rapport fra politiet om skadehendelsen.

Trafikkforsikringsforeningen innhentet kommentar fra forsikringsforetaket om opphøret. Forsikringsforetaket sendte dokumentasjon på utsendt betalingspåminnelse med opplysninger om at forsikringen ville opphøre dersom fakturaen ikke ble betalt innen 12.9.24. Foretaket forklarte

også følgende:

Vi har sendt faktura til nettbanken som e-faktura, alle purringer er sendt kundens postadresse. Betalte siste faktura til oss 18.6.24 den gjaldt for perioden frem til 13.7.24. Han er varslet med sms om manglende betaling 23.7 og 23.8.24. 18.9. fikk han melding om uønsket pga manglende betaling. Kan ikke se vi har mottatt noe i retur

Trafikkforsikringsforeningen ga ikke klager medhold, og saken ble overført til sekretariatet for Finansklagenemnda for ny vurdering. Klager har opprettholdt klagen.

### **Partenes anførsler**

**Klager** avviser at det er grunnlag for gebyrileggelsen. Klager anfører at han var i en alvorlig helsemessig situasjon som gjorde det umulig å håndtere administrative og økonomiske forpliktelser, og viser til legeerklæring som dokumenterer at han siden juli 2024 har hatt alvorlige helseproblemer, inkludert diabetes type 1 og psykiske plager, som har krevd omfattende medisinsk behandling.

Klager viser til at han feilaktig ble siktet og varetektsfengslet i en narkotikasak, som har ført til at han ble diagnostisert med angst, depresjon, type 1 diabetes og hypertyreose. Han fikk problemer med å fungere og klarte ikke å håndtere forsikringer eller å avregistrere bilen. Klager viser til at han tapte penger og bilen sin, og at han har påført seg selv gjeld. Klager ber om saken blir vurdert i lys av FinKN 2023-779, og viser til epikrise fra Diakonhjemmet sykehus, som dokumenter at han var ute av stand til å følge opp forsikringen eller varsler fra foreningen. Klager mener at gebyrileggelsen kan være i strid med EMK artikkel 3 om umenneskelig og nedverdiggende behandling. Klager mener at han har forsøkt å få politiet til å dokumentere frihetsberøvelsen, men at han ikke har fått svar.

**Trafikkforsikringsforeningen (TFF)** opprettholder gebyrileggelsen. Foreningen viser til at kjøretøyet var uforsikret i perioden 13.9.24 – 15.12.24, og mener det fremstår som at forsikringsforetaket har overholdt ordinære purrerutiner ved manglende betaling, samt at foretaket i tillegg har sendt sms-varsel.

Foreningen mottok melding fra foretaket 18.9.24 om at kjøretøyet var uforsikret fra 13.9.24, og varslet klager samme dag. Klager ble derfor varslet av foreningen i henhold til gjeldende forskrift. Det at en motorvogn ikke er i bruk eller i brukbar stand fritar ikke eieren fra forsikringsplikten. Foreningen viser videre til at det ikke er dokumentert at klager var fengslet i gebyrperioden, og at det ikke anser bruddet på forsikringsplikten som unnskyldelig.

**Sekretariatets konklusjon:** Sekretariatet kom til at det ikke var grunnlag for å gi klager medhold. Begrunnelsen fra sekretariatet er inntatt under:

Vilkårene for å ilegge gebyr

Etter bilansvarslova § 15 første punktum skal alle registreringspliktige kjøretøy være forsikret. Dersom forsikringsplikten ikke overholdes, skal Trafikkforsikringsforeningen ilegge eieren av kjøretøyet et gebyr, se bilansvarsloven § 17a. Gebyret skal ilegges på bakgrunn av antall døgn kjøretøyet har vært uforsikret, se forskrift om gebyr for uforsikret motorvogn mv. §§ 4 og 5.

Du har anført at kjøretøyet var skadet, og ikke kunne brukes. Finansklagenemnda Skade (TFF Gebyr) har behandlet spørsmålet om forsikringsplikt for kjøretøy som ikke er bruk en rekke ganger. I avgjørelsen FinKN 2025-281 uttalte nemnda følgende:

Nemnda har i en rekke saker blitt møtt med anførselen om at man ikke trenger å forsikre et kjøretøy som ikke er i bruk. Selv om både sekretariatet og nemnda har påpekt at dette er uriktig i en rekke saker, gjentas argumentasjonen stadig. Den uriktige rettsoppfatningen fører til at gebyr ilegges, men viktigere er det at også et lagret kjøretøy kan representere et betydelig farepotensial. Eksempler på det finner man i to avgjørelser fra Høyesterett. Dommen i HR-2021-822-A carport gjaldt en bil som sto

parkert i en carport. Bilen begynte å brenne som følge av svikt i det elektriske anlegget, og brannen som oppsto, voldt skade på bygninger. Saken i HR-2024-2350-A gjaldt en motorsykkel som var satt inn på et verksted for reparasjon. Under verkstedsoppholdet oppsto det brann ved undersiden av bensintanken, mest sannsynlig som følge av en elektrisk feil grunnet svikt i isolasjonen. Det ble omfattende skader på andre kjøretøyer, utstyr, varelager og selve bygningen. I begge sakene kom Høyesterett til at kjøretøyenes ansvarsforsikring dekket skadene, og det er derfor etter nemndas syn viktig at også kjøretøyer som ikke brukes, er forsikret.

Høyesterettsavgjørelsene som nemnda refererer til, viser at også kjøretøy som er parkert eller innelåst kan utgjøre skade. Nemnda uttalte at forsikringsplikten derfor også gjelder for kjøretøy som ikke er i bruk.

Forsikringen gikk til opphør 13.9.24, og kjøretøyet ble avregistrert 16.12.24. Kjøretøyet i denne saken var registrert og forsikringspliktig i gebyrperioden. Gebyrileggelsen for perioden fra og med 18.9.24 til og med 15.12.24 fremstår som korrekt ilagt etter forskriften §§ 4 og 5. Slik saken er opplyst har også Trafikkforsikringsforeningen varslet og ilagt gebyret i tråd med gebyrforskriften §§ 6 og 7.

Vilkårene for dispensasjon (hel eller delvis ettergivelse av gebyret)

Spørsmålet blir så om det er forhold i denne saken som gir grunnlag for dispensasjon fra gebyrplikten.

Når vilkårene for gebyrileggelse er oppfylt, må gebyret som utgangspunkt betales. Etter bilansvarslova § 17 a annet ledd, jf. gebyrforskriften § 9 kan gebyret imidlertid ettergis helt eller delvis dersom unnlatelsen av å tegne ansvarsforsikring må regnes som "unnskyldelig som følge av forhold utenfor den ansvarliges kontroll".

Nemnda uttalte i avgjørelsen FinKN 2020-189 følgende om utgangspunktet for vurderingen:

Det fremgår av forarbeidene til lovbestemmelsen (Prop. 1 LS (2017-2018) Skatter, avgifter og toll 2018 pkt. 15.10 at den forsikringspliktige er ansvarlig for alle forhold innenfor egen "kontrollsfære", uavhengig av om vedkommende er noe å bebreide. Alt som den forsikringspliktige selv har kunnet påvirke anses som kontrollerbart. Departementet uttaler videre at dispensasjonsadgangen skal praktiseres strengt, og at bevisbyrden for at det foreligger forhold utenfor den forsikringspliktiges forhold, påhviler den som påberoper seg en slik omstendighet.

Det fremgår videre av nemndas praksis at det sentrale i vurderingen av dispensasjonsadgangen er om klager hadde handlingsalternativer for å opprettholde forsikringsplikten og unngå gebyrileggelse, se for eksempel FinKN 2023-14.

I avgjørelsen FinKN 2019-373 uttalte nemnda at ordnet økonomi med evne og vilje til å betale sine forpliktelser etter hvert som de forfaller, ligger innenfor hver enkeltes "kontrollsfære", og at det følger av et forhold den enkelte er ansvarlig for og som kun i helt ekstraordinære tilfeller vil kunne åpne for dispensasjon fra ilagt gebyr. Som påpekt av nemnda i avgjørelse FinKN 2021-692 er "dispensasjonsadgangen for betalingsmislighold (...) etter gjeldende rett nærmest utelukket".

Slik saken er opplyst fremstår det som om foretaket varslet deg om forsikringens opphør i tråd med forsikringsavtaleloven. Foretaket har opplyst at faktura har blitt sendt til deg i nettbanken som eFaktura, og har dokumentert at betalingspåminnelse med betalingsfrist 12.9.24 ble sendt per post. Foretaket har også opplyst at du fikk SMS med påminnelse om manglende betaling 23.7.24 og 23.8.24. Forsikringen fremstår derfor å være korrekt avsluttet fra foretakets side. Foretaket har også opplyst at det ikke mottok kravene i retur.

Vi legger derfor til grunn at du hadde oppfordring til å bringe forsikringen i orden. Det må anses å ligge innenfor klagers kontroll som forsikringstaker å opprettholde forsikringsdekningen ved å sørge for betaling av riktig beløp til riktig tid.

Du har imidlertid anført at det var din alvorlige helsemessige situasjon som gjorde det umulig å håndtere administrative og økonomiske forpliktelser.

Det forhold at sykdom har virket inn og gjort det vanskelig å foreta seg det som er nødvendig for å hindre at det påløper gebyr, har ikke blitt ansett som tilstrekkelig til å fritta for gebyrplikt, jf. bl.a. nemndsavgjørelsen FinKN 2019-218. Dispensasjon forutsetter at det legges frem dokumentasjon som tilsier at man som følge av helsemessige forhold nærmest har vært helt ute av stand til å ivareta de plikter som påligger en eier av et kjøretøy. I FinKN 2023-779 uttalte nemnda følgende om vurderingen:

Det skal etter dette mye til for at det skal være adgang til å gi dispensasjon, også i de tilfeller der sykdom påberopes som fritaksgrunn. Som sekretariatet har påvist, har nemnda i flere tidligere

avgjørelser lagt til grunn at man må sannsynliggjøre at man nærmest har vært helt ute av stand til å ivareta de plikter som påhviler en eier av et kjøretøy. Lengre sykehusopphold kan tenkes å være et eksempel på dette, men med dagens teknologiske muligheter vil man også fra sykehus kunne sørge for betaling av sine løpende forpliktelser.

Du har i forbindelse med opprettholdelsen av klagen fremlagt en legeerklæring, datert 3.2.25, hvor følgende fremgår:

Jeg bekrefter at pasienten har vært i en svært krevende helsesituasjon. Han har hatt siden juli 2024: angst og depresjon, samt en akutt episode med høyt stoffskifte og nyoppdaget diabetes type 1, noe som medførte sykehusinnleggelse i noen dager.

Han er fortsatt under utredning og behandling.

Som følge av sin helsetilstand har pasienten hatt betydelig redusert konsentrasjon og har derfor ikke hatt mulighet til å følge opp økonomiske forpliktelser, inkludert betaling av regninger. (...)

Legeerklæringen gjør det tydelig at du har hatt en krevende helsesituasjon som har gitt deg utfordringer med å overholde økonomiske forpliktelser, men vi kan ikke se at erklæringen dokumenterer at du har vært helt ute av stand til å overholde forsikringsplikten. Som både gebyrforskriften og nemndspraksis viser, skal det mye til for å få ettergitt gebyret som følge av sykdom. Det at det er vanskelig å overholde økonomiske forpliktelser er ikke tilstrekkelig for å bli fritatt for gebyr.

Legeerklæringen sier ikke noe konkret om hvorfor det var vanskelig for deg å overholde forsikringsplikten. Det fremgår at du var innlagt på sykehus i noen dager, men ikke når det var, eller om det ikke var mulig for deg å følge opp økonomiske forpliktelser mens du var innlagt. Legeerklæringen dokumenterer etter vårt syn ikke at du var helt ute av stand til å betale forsikring for kjøretøyet, eller å avregistrere kjøretøyet.

Overfor foreningen har du anført du ble fengslet før kravene begynte å komme, og vi forstår deg slik at du mener at du derfor ikke ble klar over det ilagte gebyret. Trafikksforsikringsforeningen har bedt deg om å legge frem soningsbekreftelse, noe du ikke har gjort. Du har dermed ikke dokumentert når du satt i fengsel, eller om du sonet med begrensede muligheter for å motta post eller e-post. De øvrige dokumentene du har sendt inn til foreningen, dokumenterer ikke at du har sonet i fengsel.

Vi bemerker at Trafikksforsikringsforeningen varslet deg på SMS og e-post om at kjøretøyet fremstod som uforsikret 18.9.24 og på nytt 28.10.24, og at gebyrkravene ble sendt som eFaktura. Uten informasjon om når du satt i fengsel eller om du kunne motta post/e-post under soning, må vi derfor legge til grunn at du har mottatt gebyrkravene. Etter vårt syn hadde dermed du en oppfordring til å stoppe det løpende gebyret. Du kunne bedt om veiledning hos Trafikksforsikringsforeningen, og funnet ut hva som skal til for at forsikringsplikten opphører, for eksempel avregistrering av kjøretøyet. Så lenge du hadde handlingsalternativer, er det ikke grunnlag for dispensasjon fra ilagt gebyr.

Avslutningsvis vil vi vise til at reglene om dispensasjon skal praktiseres strengt, blant annet for å ivareta likebehandlingshensyn. I forarbeidene ble det også fremhevet at det ikke er av betydning om den ansvarlige kan bebreides eller ikke. Det avgjørende er om årsaken til den uforsikrede perioden skyldes forhold utenfor din kontroll. Vi kan dessverre ikke se at det er tilfellet i din sak.

Etter dette har vi kommet til at bruddet på forsikringsplikten ikke skyldes forhold som lå utenfor din kontroll. Gebyret kan ikke ettergis, jf. bilansvarslova § 17 a annet ledd og forskriften § 9.

## **Problemstillingen for nemnda**

Spørsmålet til nemnda er om gebyret er korrekt ilagt, og om det er grunnlag for dispensasjon.

## **Finansklagenemnda Skades begrunnelse**

Hovedspørsmålet i saken slik den står for nemnda, er om det er grunnlag for å gi dispensasjon for det ilagte gebyret.

Sekretariatet har beskrevet og gjengitt de gjeldende rettsregler som gir adgang til dispensasjon. Det sentrale er om klager hadde handlingsalternativer. Fra forarbeidene til bestemmelsen i bilansvarslova § 17 a viser nemnda særskilt til følgende setning: «**Alt** som den forsikringspliktige selv har kunnet påvirke anses som kontrollerbart.» (Uthevelsen og understrekningen er foretatt av

nemnda) I tillegg uttaler departementet at dispensasjonsadgangen skal praktiseres strengt. Nemndas mulighet for å dispensere er derfor sterkt begrenset.

Som begrunnelse for at det her bør gis dispensasjon har klager vist til at han umiddelbart forut for og under gebyrperioden ble rammet av flere uheldige omstendigheter utenfor hans kontroll som gjorde at han ikke klarte å utføre selv dagligdagse oppgaver som å reagere adekvat på henvendelser og betale løpende forpliktelser.

Misligholdet av faktura fra forsikringsforetaket inntraff 13.7.24, jf. foretakets redegjørelse som er inntatt i saksfremstillingen. Han har dokumentert at kjøretøyet i saken ble utsatt for et trafikkuhell i juni 2024. Forsikringsforetakets skadeinspektør skrev 5. juli 2024 en e-post til klager der det fremgår at reparasjonsutgiftene ville overstige bilens verdi, og klager ble derfor tilbudt å få utbetalt bilens markedsverdi og vraking.

Klager ble så pågrepet 17.7.24 som siktet for alvorlige straffbare forhold. Han ble varetektsfengslet av tingretten og undergitt fullstendig isolasjon, men løslatt av påtalemyndigheten 23.7.24 fordi det ikke var grunnlag for å opprettholde siktelsen.

Omtrent på samme tid, i juli 2024, ble klager diagnostisert med «høyt stoffskifte (hypertyreose) og diabetes mellitus type 1, som har vist seg vanskelig å kontrollere», alt ifølge en attest utstedt av klagers fastlege 7.5.25. Ifølge samme attest har tilstanden «resultert i gjentatte episoder med både svært høyt og svært lavt blodsukker, med komplikasjoner som bevissthetstap og betydelige konsentrasjonsvansker.» I tillegg opplyses det at klager har utviklet angst og depresjon.

Gebyrperioden er fra og med 18.9.24 til og med 15.12.24.

Slik nemnda ser det, ligger gebyrperioden i tid en stund etter at den verste krisen var over, selv om de alvorlige helseproblemene ikke på noen måte var det. Klager beskriver i sin klage til nemnda likevel aktiviteter som viser at han var i stand til å foreta ulike økonomiske disposisjoner. Han kan således, etter nemnda syn, ikke sies å ha vært helt ute av stand til å foreta seg slike enkle økonomiske disposisjoner som denne saken krever. Han ble i e-posten 5. juli 2024 fra skadeinspektøren anbefalt å avregistrere kjøretøyet, noe han til slutt gjorde og som førte til at gebyret stanset i desember 2024. Et annet, selvsagt alternativ, var å betale forsikringspremien slik han gjorde så sent som 18.6.24.

Selv om nemnda har stor forståelse for de betydelige utfordringene klager ble utsatt for sommeren 2024, hadde han som påvist handlingsalternativer, og det er da ikke adgang til å dispensere etter de strenge reglene som lovgiver har gitt. Klager plikter således å betale det ilagte gebyret.

Nemnda vil avslutningsvis henlede klagers oppmerksomhet på at Trafikkforsikringsforeningen har adgang til å ettergi kravet helt eller delvis, noe nemnda ikke har kompetanse til. Det vises til departementets merknader til lovforslaget i Prop 1 LS (2017-2018) Skatter, avgifter og toll 2018 på side 202 der det uttales av foreningen gis adgang til lemping i «særlige enkelttilfeller».

Avgjørelsen er enstemmig.

### **Finansklagenemnda Skades konklusjon**

Trafikkforsikringsforeningen gis medhold.

*Ved behandlingen deltok Rune Jensen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Berit Aamodt (forbrukerrepresentant)*